

[Poul Dam.]

grupper, som havde meget begrænsede indtægter, og som der ikke var grund til at føre en eller anden hetz imod fra lønmodtagernes side. Jeg er ganske enig med hr. Haunstrup Clemmensen i dette, og jeg mener i og for sig også, at der i den nuværende situation ofte sker disse grupper, både de små håndværksmestre og de små handlende, megen uret. Mange af de nyordninger, man gennemfører, rammer disse mennesker ganske særlig hårdt, og jeg synes nok, at man i betydelig udstrækning burde tænke mere på, hvorledes man kunne lette vilkårene for disse grupper i samfundet. Desværre er der jo også en modstående hetz, nemlig en hetz, hvor man mere eller mindre får de små erhvervsdrivende til at tro, at de har et interessefællesskab med de store erhvervsdrivende. Det er trist, at den gamle tradition, der var for, at de små erhvervsdrivende forstod, at deres interessefællesskab var med lønmodtagerne, er forsvundet, men den kan genoprettes. De små erhvervsdrivendes virkelige modstandere er de store erhvervsdrivende, koncernerne osv.

Statsministeren henvendte forskellige bemærkninger til mig, og de bedrøvede mig, fordi de åbenbart var udtryk for, at jeg havde udtrykt mig endog ualmindelig uklart. Statsministeren havde ikke hørt nogen anvisninger i det, jeg sagde; det kan måske hjælpe, hvis man læser talen på et eller andet ledigt tidspunkt. Jeg kan bare nævne ét af punkterne. Vi mener, at en pengepolitik, som ikke i tilstrækkelig grad er i stand til at sikre kapitaltilførsel til det produktive erhvervsliv, er en forkert pengepolitik. Vi mener, at man gennem større kontrol med banker og sparekasser, større kontrol med Nationalbanken, eventuelt med et kapitalforsyningsråd eller et lignende organ, skal sikre, at det produktive erhvervsliv får den kapital, der er nødvendig, for at produktionen kan blive udvidet. Vi ser jo en gang imellem den situation, at et erhvervsforetagende bryder sammen på grund af kapitalmangel, hvorefter der kommer udenlandske købere færende, som er i stand til at skaffe pengene og sætter dem i det; de regner åbenbart med, at dette er et foretagende, som kan leve, de er villige til at ofre pengene. Men det er udenlandsk kapital, man har ikke været i stand til at få den til-

strækkelige danske kapital i bankerne eller på anden måde. Det er en helt uholdbar situation, at man således i liberalismens navn inden for pengepolitikken forhindrer det producerende erhvervsliv i at leve på en sund måde.

Dette har naturligvis et vist socialistisk præg, og statsministeren kommenterede jo også, at jeg pligtskyldigst havde talt om det socialistiske samfundssyns fortræffelighed. Statsministeren havde ganske vist forstået, at det gik ud på, at man ikke måtte stille særlige krav til lønmodtagerne. Det er nu vist en misforståelse. Hvad jeg har talt om, er, at man ikke kunne stille krav alene til lønmodtagerne, og at lønmodtagerne ikke ville finde sig i ret mange krav, hvis de ikke havde tillid til, at systemet også omfattede andre end dem.

Men når statsministeren videre oratorisk opfordrer mig til at nævne eksempler på socialistiske lande, hvor lønmodtagerne har det bedre, eller socialistiske lande, hvor der er mindre militærudgifter, kunne jeg for det første svare med, at mig bekendt er der intet land, der har en radikal statsminister som leder af en trepartiregering, hvor forholdene er så ringe som i Danmark. Den slags har jo ikke nogen som helst mening. Men der er noget andet i sagen, og det er dette, at statsministeren ikke kan bilde nogen ind, at han tror, at vores socialistiske forbillede skal hentes i noget som helst andet land. Vore forestillinger om socialisme er opbygget på den danske virkeligheds grund, vi henter ikke vore forbilleder noget som helst andet sted fra, og vi respekterer egentlig ikke det, man kalder socialisme i de socialistiske lande; det er et statssystem og mange steder et magtsystem, som vi ikke har noget at gøre med. Det, vi forestiller os med socialisme, er noget, der er udsprunget af dansk folkelighed på dansk demokratisk grund, og som på dette grundlag efter vor opfattelse vil kunne skabe et bedre samfund, end der er skabt i øjeblikket.

Statsministeren sagde, at man ikke skulle diskutere sikkerhedspolitik ud fra den øjeblikkelige situations økonomiske krav. Det var heller ikke det, jeg gjorde. Jeg sagde, at man med opretholdelsen af et beredskab, som de mennesker, der ønskede et militærberedskab, måtte regne for at være lige så godt som det nuværende, ville spare en hel